

อกนิษฐ์ โพธิ์ศรี, เทวพร จานนอก, ธนพร ตู้ทอง และ พจมาน ศิริอารยาภรณ์

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักโรคระบาดวิทยา Surveillance Rapid Response Team (SRRT), Bureau of Epidemiology

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 44 ระหว่างวันที่ 2 – 8 พฤศจิกายน 2557 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ผู้ป่วยสัมผัสแมงกะพรุนพิษ 1 ราย จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ เป็นเด็กชายอายุ 7 ปี อาศัยอยู่ที่ตำบลสลกบาตร
อำเภอเขาฉกรรจ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2
พฤศจิกายน 2557 ผู้ป่วยและครอบครัวมาพักผ่อนและได้ไปเล่นน้ำ
ทะเลที่หาดสวนสนประดิพัทธ์ อ.หัวหิน ในเวลา 09.00 น. และได้มี
การสัมผัสแมงกะพรุนบริเวณใบหน้า มีอาการรู้สึกแสบร้อน
เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลผู้ป่วยไปล้างหน้า จากนั้นมารดาพา
ผู้ป่วยไปที่โรงพยาบาลกรุงเทพหัวหิน อยู่ที่ห้องฉุกเฉินโรงพยาบาล
2 ชั่วโมง ก่อนที่จะขอย้ายผู้ป่วยมารับการรักษาที่โรงพยาบาลหัวหิน
เวลา 11.52 น. และเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลหัวหิน แรก
วัดสัญญาณชีพ มีความดันโลหิต 130/87 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร
120 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 20 ครั้งต่อนาที วัดอุณหภูมิ
ร่างกายได้ 36 องศาเซลเซียส หน้าบวมมาก มี Angioedema
หายใจอืดอิด ใจสั่น แพทย์วินิจฉัย Jellyfish dermatitis with
conjunctivitis with severe angioedema แพทย์ให้การรักษา
ตามอาการ วันที่ 7 พฤศจิกายน 2557 อาการบวมลดลง ผลเริ่ม
ตกสะเก็ด แต่ริมฝีปากยังบวมมากอยู่ อ้าปากไม่สะดวก วัด
สัญญาณชีพ มีความดันโลหิต 120/67 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 80
ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 24-28 ครั้งต่อนาที วัดอุณหภูมิ
ร่างกายได้ 37.3 องศาเซลเซียส และส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาที่
โรงพยาบาลวชิระพยาบาล กรุงเทพมหานคร

2. ผู้ป่วยชาวสวีเดนป่วยไม่ทราบสาเหตุ จังหวัดเชียงใหม่
พบผู้ป่วย 2 ราย เป็นหญิง อายุ 20 ปี และ ชาย อายุ 22 ปี ซึ่ง
เดินทางมาด้วยกัน มาพักที่โรงแรมแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ เริ่ม
ป่วยวันที่ 1 พฤศจิกายน 2557 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชน
แห่งหนึ่งในวันที่ 4 พฤศจิกายน 2557 ผู้ป่วยหญิง มีอาการอาเจียน
หลายครั้ง รับประทานไม่ได้ ถ่ายเหลว วันละ 2-3 ครั้ง มีลมในท้อง
เวียนศีรษะ อ่อนเพลีย แต่ไม่มีไข้ แรกตรวจสัญญาณชีพ มีความ
ดันโลหิต 84/48 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 100 ครั้งต่อนาที อัตราการ
หายใจ 20 ครั้งต่อนาที วัดอุณหภูมิร่างกายได้ 36 องศาเซลเซียส

ค่าออกซิเจนในกระแสเลือดร้อยละ 79 ผลทางห้องปฏิบัติการ แรก
ผลการตรวจเลือด พบเม็ดเลือดขาว 3,960 เซลล์ต่อลูกบาศก์
มิลลิเมตร นิวโทรฟิลร้อยละ 76 ลิมโฟไซต์ร้อยละ 14 ความเข้มข้น
ของเลือดร้อยละ 42 เกล็ดเลือด 105,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร
ผลการตรวจ CK-MB 4.60 หน่วยต่อลิตร Troponin - T 189.750
ผล Electrolyte โซเดียมต่ำ 127 mmol/L โพแทสเซียมปกติ 4.2
mmol/L คลอไรด์ต่ำ 91 mmol/L ค่าความเข้มข้นไฮโดรเจนไอออน
ของเลือด 22 mEq/L การตรวจการทำงานของตับ (LFT) ปกติ
Urine creatinine ต่ำ 244 mg/dl ผลตรวจต่อเดกกี Ag, IgM และ
IgG ให้ผลลบ Echocardiogram EF ร้อยละ 45 cardiomyopathy
with mild impaired LV systolic function and Mild MR
แพทย์วินิจฉัย AGE with Shock, R/O Myocarditis วันที่ 5
พฤศจิกายน 2557 ได้ใส่ท่อช่วยหายใจและส่งต่อไปยังโรงพยาบาล
มหาราช วันที่ 9 พฤศจิกายน 2557 ได้ส่งต่อผู้ป่วยมารับการรักษาที่
กรุงเทพมหานคร ผู้ป่วยชายเข้ารับการรักษาด้วยอาการท้องเสีย
อาเจียน ไม่มีไข้ มีสัญญาณชีพแรกเริ่ม มีความดันโลหิต 108/60
มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 80 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 18 ครั้ง
ต่อนาที วัดอุณหภูมิร่างกายได้ 36.1 องศาเซลเซียส ค่าออกซิเจน
ในกระแสเลือดร้อยละ 99 ผลทางห้องปฏิบัติการแรกเริ่ม ผลการ
ตรวจเลือด พบเม็ดเลือดขาว 1,590 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร
นิวโทรฟิลร้อยละ 76 ลิมโฟไซต์ร้อยละ 14 ความเข้มข้นของเลือด
ร้อยละ 47 เกล็ดเลือด 161,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร แพทย์
วินิจฉัย AGE R/O Myocarditis ระหว่างอยู่ในโรงพยาบาลได้ทำ
hemoculture รอผลหลังจากได้รับการรักษา ผู้ป่วยชายอาการดี
ขึ้นวางแผนจะจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลได้มีการประสานมายัง
แพทย์ที่สำนักโรคระบาดวิทยา ในการส่ง specimen ได้แก่ เลือด,
rectal swab, urine และ ยาทาก้นยุ้ง ของทั้งสองรายเพื่อส่ง
ตรวจหาเชื้อไวรัสและสารพิษต่อไป ประวัติการเดินทาง มาประเทศ
ไทยตั้งแต่ 17 ตุลาคม 2557 เดินทางไปอยู่เกาะเสม็ด 5 วัน อูรยา
2 วัน สุโขทัย 4 วัน หลังจากนั้นไปเชียงใหม่ในวันที่ 27 ตุลาคม

2557 เดินทางเที่ยวไปบ้านกะเหรี่ยง 3 วัน ประวัติการรับประทาน อาหารและเครื่องดื่มร่วมกัน คือ วันที่ 1 พศจิกายน มื้อเช้ากินโจ๊ก และกล้วยของโรงแรมที่พัก มื้อกลางวันกินที่ Thai cooking center และมื้อเย็นกินแฮมเบอร์เกอร์ สลัด จากร้านอาหารแห่งหนึ่งใน ในที่บาร์ชา ในวันที่ 2 พศจิกายน ผู้ป่วยทั้งสองไม่มีการกินอาหาร ทั้งวัน และในวันที่ 3 พศจิกายน มื้อเช้าและมื้อกลางวันไม่ทราบ เหนืออาหาร และมื้อเย็นได้มีการกินโยเกิร์ต กล้วย ของโรงแรมที่พัก

3. สารโพลีแซคคาไรด์ระเบิดในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้สูญหาย 2 ราย บาดเจ็บ 7 ราย วันที่ 5 พศจิกายน 2557 เวลา ประมาณ 16.58 นาฬิกา เกิดเหตุระเบิดของสารโพลีแซคคาไรด์ระเบิด ในบ้านหลังหนึ่งที่ตำบลดอยเต่า อำเภอดอยเต่า ซึ่งได้มีการเก็บ สารเคมีไว้ในบ้าน ก่อนเกิดเหตุชาวบ้านทั้งสองรายได้มีการบดสาร โพลีแซคคาไรด์เพื่อจะนำไปใช้ในการเร่งดอกกล้วย ต่อมาจึง เกิดเหตุระเบิดขึ้น ทำให้บ้านเรือนเสียหาย 10 หลัง รถยนต์เสียหาย 3 คัน และจักรยานยนต์เสียหาย 1 คัน รวมมูลค่าความเสียหาย ประมาณ 3,110,000 บาท ผู้เสียชีวิต 2 ราย (เจ้าของบ้านและ พี่สะใภ้เจ้าของบ้าน) และผู้บาดเจ็บ 7 ราย จากการสอบถาม ผู้ได้รับบาดเจ็บซึ่งเป็นครอบครัวเดียวกันกับบ้านที่เกิดเหตุ (มี ผู้อาศัยทั้งหมด 5 คน) ได้เล่าว่ามีการบดสารนั้นแต่ได้เกิดการ ระเบิดขึ้นมา ส่วนสารโพลีแซคคาไรด์ที่เก็บไว้ในบ้านก่อน เกิดเหตุมีจำนวน 20 ถุง หนักถุงละ 25 กิโลกรัม รวม 500 กิโลกรัม มาตรการและการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ คือ หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เกี่ยวข้อง เข้าตรวจสอบและช่วยเหลือใน ที่เกิดเหตุ นำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลแล้ว สำนักงานระบบบริการ การแพทย์ฉุกเฉิน จังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดทีมชุดปฏิบัติการฉุกเฉิน ระดับสูง (ALS : Advance Life Support) ของ รพ.ดอยเต่า และ พื้นที่ใกล้เคียงออกปฏิบัติการ ณ จุดเกิดเหตุ ให้การช่วยเหลือด้าน สุขภาพจิต ผู้อำนวยการโรงพยาบาลดอยเต่า ได้ส่งเจ้าหน้าที่ ทีม MCATT และ SRRT ลงพื้นที่เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ ประสบเหตุ พร้อมประสานงานทีมงาน MCATT ของโรงพยาบาล จอมทองและโรงพยาบาลฮอด สนับสนุนการดำเนินงานโรงพยาบาล ดอยเต่า ตั้งศูนย์อำนวยการแพทย์เคลื่อนที่ ที่ศาลากลางหมู่บ้าน และ มีทีมเจ้าหน้าที่หน่วยทำลายล้างวัตถุระเบิด (EOD : Explosive Ordnance Disposal) ลงพื้นที่ในการช่วยเหลือตรวจสอบอัต- ลักษณะของผู้สูญหาย พบชิ้นเนื้อและมันสมอง รถที่มันติดในการ เก็บไปพิสูจน์หาอัตลักษณ์ เรื่องความปลอดภัยในสถานที่เกิดเหตุ มีปัญหาเรื่องของสารเร่งลำไยฟุ้งกระจายในพื้นที่ มีกลิ่นตกค้าง

ได้แจกหน้ากากป้องกัน ให้กับประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ความปลอดภัยเรื่องอุบัติเหตุของเศษไม้ ตะปู วัสดุอื่นๆ มีทีม อส. ทีม EOD ดำเนินการไม่ให้ชาวบ้านเข้าไปในที่เกิดเหตุ มีการตั้งรับของ โรงพยาบาล ระบบ fast track ที่ OPD และ ER สำหรับประชาชนใน พื้นที่ที่ได้รับการเสียหาย ให้ทีม SRRT ช่วยประสาน งานในการ ดำเนินงานป้องกันสารเคมี

มีการประสานทีมงานอำนวยการในการจัดศูนย์บริการ อาหาร น้ำ เครื่องดื่ม เวชภัณฑ์ทางการแพทย์ที่ศูนย์อำนวยการ มี การตั้งศูนย์ข้อมูลรายงานความคืบหน้าของสถานการณ์ไว้ที่ รพ. สด.บ้านไร่

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า ข้อมูลองค์การ อนามัยโลก ภูมิภาคแอฟริกา ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงวันที่ 4 พศจิกายน 2557 พบผู้ป่วยสะสมทั้งหมด 13,268 ราย เสียชีวิต 4,960 ราย โดยมาจาก ในประเทศที่มีการระบาดในวงกว้าง 3 ประเทศ ได้แก่ กินี โลบิเรีย และเซียร์ราลีโอน พบผู้ป่วย (รวมทั้ง สงสัย/น่าจะเป็น/ ยืนยัน) ประเทศกินี 1,760 ราย (เสียชีวิต 1,054 ราย) โลบิเรีย 6,619 ราย (เสียชีวิต 2,766 ราย) เซียร์ราลีโอน 4,862 ราย (เสียชีวิต 1,130 ราย) สำหรับ ประเทศที่มีผู้ป่วยราย แรกหรือมีการระบาดในพื้นที่จำกัด ได้แก่ ในจีเรีย เซเนกัล สหรัฐอเมริกา และสเปน เป็นผู้ป่วยประเทศไนจีเรีย 20 (ยืนยัน 19) ราย (เสียชีวิต 8 ราย) เซเนกัล 1 ราย ไม่เสียชีวิต สเปน 1 ราย ไม่ เสียชีวิต สหรัฐอเมริกา 4 ราย (เสียชีวิต 1 ราย) และมาลี 1 ราย เสียชีวิต

2. สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2012 ในประเทศซาอุดีอาระเบีย ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2555 ถึงวันที่ 8 พศจิกายน 2557 จากกระทรวงสาธารณสุขประเทศซาอุดีอาระเบีย รายงานผู้ป่วยยืนยัน 798 ราย ผู้เสียชีวิตยืนยัน 338 ราย (อัตรา ป่วยร้อยละ 42.4) ขณะนี้กำลังรักษาอยู่ 19 ราย ตั้งแต่เดือน กันยายน 2557 พบผู้ป่วยยืนยันรวม 55 ราย ใน 11 เมือง สืบbard นี้มีผู้ป่วยยืนยันเพิ่ม 9 ราย จากเมืองทาลิฟ (Taif) และ เจดดาห์ (Jeddah) โดย 7 ราย (77.7%) เป็นผู้ป่วยจากเมืองริยาด การ ระบาดในประเทศซาอุดีอาระเบียขณะนี้ไม่มีแนวโน้มคงที่และส่วน ใหญ่กระจายอยู่ใน 2 เมืองคือ ทาลิฟและริยาด (แหล่งข้อมูล <http://www.who.int/csr/don/07-november-2014-mers/en/>)
